

Kostel v pohybu

Název emise: Kostel Nanebevzetí

Panny Marie v Mostě

Den vydání: 21. června 2017

Hodnota: 16 Kč – č. 934 (ČP)

Výtvarný návrh: Jan Kavan

Rytec: Miloš Ondráček

Rozměr známkového obrazu: 23 x 40 mm

Tisk: Poštovní tiskárna cenin, Praha

Druh tisku: OTr+HT; **Tisková forma:** 2x 50

Papír: fl-an; **Náklad:** 750 tis.

FDC: OTp; v barvě černé

Tisk: PTC Praha; **Náklad FDC:** 3.500

Na minulém režimu mi vadilo hodně věcí a udivovalo mě taky hodně věcí, ovšem že vynaloží sto padesát milionů korun a obrovské stavební a přepravní kapacity (jako skoro všechno přitom notoricky nedostatkové) na přestěhování *kostela*, to by mě nenapadlo ani ve snu! Navíc když šlo o objekt v městě, které odsoudil k likvidaci, přestože v něm bylo hned po Praze snad nejvíce gotických památek u nás. Zbořeno bylo bezmála sakuprásk, včetně dvacítky historických měšťanských domů, z nichž některé byly i sedm set let staré, minoritského kláštera, dvou prastarých katolických kostelů, novorenanzanční radnice, secesního divadla či kubistického Hornického domu. Ze starého Mostu (pojmenovaného už v 10. století po dávných dřevěných mostech vedoucích přes zdejší bažiny) prostě nezbylo téměř nic. Je tedy záhadou, co způsobilo, že zrovna kostel Nanebevzetí panny Marie byl z tohoto barbarství vyjmut a přesunut o bezmála kilometr dál, kam už neměla dosáhnout nenasytná kolesová rýpadla těžící hnědé uhlí. Likvidaci starého Mostu jej mělo být získáno sto milionů tun. Zda se tento odhad naplnil, nevím. Vymazání Mostu z mapy mělo přijít na půl miliardy korun, což v přepočtu každou vytěženou tunu zatížilo pětikorunou. I když tehdejší peníze měly samozřejmě jinou cenu než ty dnešní, řekněme deseti až patnáctinásobnou, pořád to byl pro režim dobrý obchod. A pro historické město Most smůla, která mu zasadila smrtelnou ránu. Nebyla ovšem první, už předtím jej zle poznamenalo nepřesné spojenecké bombardování v závěru druhé světové války a nedlouho poté odsun většiny obyvatel – Němci totiž do té doby tvořili bezmála dvě třetiny Mostečáků. O to snadněji se pak režim rozhodlo o tak rozsáhlé demolici, noví obyvatelé k historii města většinou neměli žádný vztah, po válce sem přišli za výdělkem a bydlením z nejrůznějších koutů republiky. Po roce 1965 byli sestěhováni do panelových domů v novém Mostě, spolu s obyvateli okolních osmdesáti obcí, rovněž zbořených při rozšiřování povrchové těžby. Po nich a po původním gotickém městě zbyla jen ohromná vytěžená díra, nyní zatopená vodou přivedenou z Ohře. Místo starého Mostu se tedy rozkládá jezero větší než Máchovo, kolem nějž má vzniknout rozsáhlá rekreační oblast.

Jedinou dochovanou stavbou z centra historického královského města je děkanský kostel, přesunutý po kolejkách o 841 metrů. Ovšem do místa, kde rozhodně ne-

plní svou původní funkci, daleko od lidí, za Mosteckým koridorem, na okraji zatopené jámy. Z technického hlediska však stěhování bylo obdivuhodným a dodnes obdivovaným výkonem, zapsaným dokonce do Guinnessovy knihy světových rekordů jako přesun nejtěžšího předmětu po kolejkách. Nestěhoval se ovšem celý objekt, věž byla totiž rozebrána a pak opět vystavěna. Budova kostela byla v roce 1975 masivně zpevněna, takže nakonec vážila dvanáct tisíc tun! Podložena padesátkou transportních vozíků jela průměrnou rychlostí dva centimetry za minutu bez přestávky po kolejkách, které byly za budovou rozebírány a před ní opět pokládány. Dřáha měla tvar oblouku, takže se v cíli změnila orientace osy kostela, oltář neleží směrem na východ, ale na jih. Změnila se i funkce kostela, z duchovní stavby se stal objektem galerijním, i když byl v roce 1993 znovu vysvěcen. Nyní se v něm konají výstavy a koncerty.

Známkou vydaná k 500. výročí založení stavby tak raritního osudu se povedla. Jan Kavan její plochu vyplnil beze zbytku a udělal to zdařile. Hlavním motivem je největší pýcha chrámu, nádherná gotická klenba s dekorativními žebry v hlavní lodi, pod ní je pohled na bok kostela a symbolické naznačení jeho stěhování, uprostřed pak přerušovaná čára s údaji o délce a době přemístění. Vedle sebe tedy vidíme skromný venkovní zevnějšek připomínající tuctový venkovní kostelík a ohromující vnitřní výzdobu připomínající Vladislavský sál na Pražském Hradě (není přitom divu, stavitel mosteckého chrámu Jakub Heilmann byl žákem Benedikta Rejta, stavitele Vladislavského sálu). Nápis je dostatečně sdělný a přitom nenápadný. Celek působí důstojně, jak se na pětisetletý chrám sluší, a přitom nestrnule a vzdušně. Povedla se i rytina, dílo Miloše Ondráčka. Pochválit je třeba i tisk, který ač z rotačního lisu Wifag působí jako by byl proveden mnohem luxusněji ocelotiskem plochým (což je dobrý důvod k zachování provozu rotačky, která umí odvést skvělou práci, pokud je použita kvalitní předloha a rytina).

Kresebná výzdoba obálky dne vydání zobrazuje gotického kameníka při práci, obklopeného kamennými architektonickými detaily. V razítku je vyobrazeno několik kusů jeho pomůcek a nářadí. FB

